

Economische activiteiten van algemeen belang

Verkoop hout

De gemeente Brummen heeft het onderhoud aan de gemeentelijke bossen via een aanbesteding aan de Bosgroep midden Nederland uitbesteedt. Het hout dat hierbij vrij komt, wordt tegen marktwaarde verkocht. De gemeente Brummen houdt zich hierbij aan de gedragsregels uit de Mededingingswet.

Bij het overige groen worden de burgers in het kader van burgerparticipatie betrokken bij het onderhoud. Hierbij vindt incidenteel verkoop van hout plaats. Het 'grote' hout wordt verkocht. Het resthout mag door de participerende burgers tegen gereduceerd tarief meegenomen worden. De burgers worden op deze wijze betrokken bij de onderhoud van het openbaar groen. Dat is een wenselijke ontwikkeling.

Als de integrale kostprijs wordt doorberekend, stukt de afname van dit hout. Dat is niet wenselijk, omdat de gemeente dan dit hout moet afvoeren. Dit kan door blijvende opslag of vernietiging. Vernietiging van een goed dat enige waarde heeft is niet aanvaardbaar.

Als de gemeente het hout wil opslaan, moet het eerst bewerkt worden. De opslag brengt risico's met zich, zoals brand en is bovendien relatief duur. Dat is niet wenselijk. Het is om die reden van algemeen belang dat niet de integrale kosten worden doorberekend. Het belang van detailhandelaren die houtblokken verkopen is minder groot, gezien de hoeveelheid hout die op deze wijze op de markt wordt gezet.

Verhuur sportaccommodaties

Brummen kent drie sporthallen/ sportzalen. Dit zijn sportzaal Rhienderoord, Sporthal De Bhoel en gymlokaal Eerbeek. Rhienderoord wordt niet door de gemeente geëxploiteerd en beheerd, maar door een onafhankelijke stichting. De overige accommodaties worden wel door de gemeente geëxploiteerd. Verder bezit de gemeente sportvelden.

Voor de verhuur van de sportaccommodaties is de integrale kostprijs berekend. Via de tarieventabel wordt hier echter slechts een deel van in rekening gebracht bij de huurders.

De overwegingen hierbij zijn dat de sportverenigingen beperkte financiële middelen hebben.

Indien de integrale kostprijs wordt doorberekend, zullen de verenigingen hun lidmaatschapsbijdragen in die mate moeten verhogen dat dit niet meer acceptabel is, omdat dat dan een (groot) deel van de bevolking zal (moeten) afzien van lidmaatschap.

De gemeente Brummen is al sinds geruime tijd bezig om de sportgelegenheden te privatiseren, echter de markt is op dit moment niet zodanig dat de sportaccommodaties hetzij in de private sector hetzij tegen integrale kosten geëxploiteerd kunnen worden. Er heeft zich tot op heden geen private aanbieder voor sportaccommodaties gemeld, of hierover geïnformeerd. Met betrekking tot de privatisering, is de gemeente in gesprek met de huidige gebruikers/huurders. Deze gesprekken zouden gefrustreerd worden bij het moeten doorberekenen van de integrale kostprijs.

Het aanbod van voldoende sportgelegenheden is van belang voor het kunnen volgen van gymlessen door de jeugd en voor het bestaan van de diverse sportverenigingen. En is daarmee in het belang van de volksgezondheid. Om die reden is het van algemeen belang dat de sportaccommodaties niet tegen integrale kosten worden geëxploiteerd.

Verhuur gemeentelijke gebouwen

De gemeente verhuurt twee woningen. Het betreft de Zwarteweg 29-31 en Knoevenoordstraat 46. Deze woningen worden sinds zeer lange tijd verhuurd. De verhuurprijs is bevroren onder de voorwaarde dat het onderhoud door de huurder wordt uitgevoerd. Het is niet mogelijk om de sinds decennia bestaande afspraken te wijzigen. Het gemeentelijk beleid is dat daar waar gemeentelijke woningen vrij komen, deze op de markt worden verkocht.

Met betrekking tot de betreffende woningen is er sprake van een overgangssituatie. Zodra de huidige bewoners het pand definitief verlaten wordt ook deze regeling beëindigd.

De verhuur zou in principe concurrerend kunnen zijn met andere aanbieders van vastgoed. De huurders zijn echter bewoners met weinig financiële middelen. Zij zijn niet aan te merken als potentiële klanten van vastgoedondernemers, waardoor er geen sprake is van concurrentievervalsing of belangenverstrengeling met betrekking tot deze vastgoedondernemers.

Verder bezit de gemeente enkele gebouwen die wachten op sloop of verkoop. Daar wordt op dit moment leegstandbeheer toegepast.

Het Brummeltje (Meidoornlaan 18A)

Eén van deze gebouwen is het Brummeltje. Deze wordt voor ongeveer 8.000 euro per jaar verhuurd aan een huisartsenpraktijk, die het pand gedeeltelijk onderverhuurt aan andere medische praktijken. Het huurcontract is tijdelijk afgesloten, omdat er geen geschikte locatie voor een huisartsenpraktijk aanwezig was, en het pand op de nominatie staat om gesloopt te worden. De gemeente acht de aanwezigheid van een huisartsenpraktijk in het kader van de 1^e lijnszorg in het algemeen belang.

Het betreft een tijdelijke kale huur. Dat wil zeggen dat wij als eigenaar geen onderhoud plegen. De huurders hebben zelf het gebouw zodanig op eigen kosten verbouwd, dat het gebouw voor hen bruikbaar is geworden.

Het is in het algemeen belang dat in het kader van leegstandbeheer de gebouwen worden gebruikt tot de tijd dat ze gesloopt kunnen worden. Het direct slopen is niet in het algemeen belang, omdat de ontwikkeling nog enkele jaren op zich kan laten wachten. Als er geen leegstandbeheer plaats vindt, kan dit ervoor zorgen dat krakers hun intrek nemen. Dit kan tot onveilige situaties leiden, maar is in ieder geval kosten verhogend op het moment dat wel tot sloop en ontwikkeling overgegaan moet worden. Er is geen sprake van concurrentie met de vastgoedondernemers, omdat er geen andere geschikte locatie beschikbaar was voor de huisvesting van de huisartsenpraktijk.

De Plu (Coldenhovenseweg 13)

Ook De Plu betreft een gebouw dat in afwachting is van verdere plannen in het kader van de herontwikkeling van het Centrumplan Eerbeek. Het betreft een gebouw in matige staat van onderhoud. Om verpaupering en kraken te voorkomen, wordt leegstandbeheer toegepast. Het gebouw wordt ook voor ongeveer 8000 euro per jaar verhuurd. Er is afgesproken dat het onderhoud door de huurder zelf wordt verricht.

Verhuur reststroken

Daar waar mogelijk worden de gronden tegen vastgestelde prijs verkocht. Indien er kabels e.d. liggen worden er afspraken gemaakt en worden de gronden tegen gereduceerd tarief verhuurd. Het is in het algemeen belang dat de stroken waar bepaalde kabels en leidingen liggen in het bezit blijven van de gemeente. Deze stroken zijn minder bruikbaar en er worden extra voorwaarden aan het gebruik verbonden. Om die reden wordt er een gereduceerd tarief gevraagd.

De reststroken betreffen kleinere stukken grond die minder goed te onderhouden zijn door de gemeente. Hierdoor worden de kosten van het onderhoud groter. Dit is niet in het algemeen belang. Het is bovendien in het algemeen belang dat burgers meer worden betrokken bij het beheer van de openbare ruimte.

Schuldhelpverlening

De schuldhelpverlening is door de gemeente Brummen uitbesteed aan de gemeente Apeldoorn en wordt uitgevoerd door de eenheid Werkplein Activerium.

De schuldhelpverlening is wettelijk geregeld, maar is wel een economische activiteit. In de wet is namelijk niet bepaald, dat het een exclusieve overheidstaak betreft en er zijn ook particuliere schuldhelpverleners actief.

Integrale kostendoorberekening, die de wet vereist, is in de praktijk van de schuldhelpverlening niet haalbaar. Kosten van beschermingsbewind zijn landelijk vastgesteld door kantonrechters in de vorm van het Landelijk Overleg Vakinhoud Civiel en Kanton (LOVCK).

Voor kosten van budgetbeheer worden door Apeldoorn drie tarieven gehanteerd, die afhankelijk zijn van de omvang van het beheer. Deze tarieven zijn wel marktconform, maar integrale kostendoorberekening zou tot hogere tarieven leiden, met als onaanvaardbaar risico dat het budgetbeheer zijn doel voorbijschiet. De schuldenproblematiek laat naar zijn aard geen ruimte voor integrale kostendoorberekening.

Bij schuldhelpverlening wordt gebruik gemaakt van gegevens uit de Basisregistratie personen. Ook al kent de Wet op de schuldhelpverlening een legitimatieplicht, het kan aan te bevelen zijn gegevens te checken. Gegevens uit de BRP mogen gewoonlijk niet aan particuliere schuldhelpverleners worden verstrekt en zouden op grond van de Mededingingswet dan ook niet aan een gemeentelijke schuldhelpverlener mogen worden verstrekt. Ook de wettelijke vereiste functiescheiding verdient hier aandacht. De gemeentelijke schuldhelpverlener verricht een economische activiteit. De Mededingingswet vereist dat deze schuldhelpverlener geen publiekrechtelijke bevoegdheid namens ons college uitoefent. In de praktijk komt het voor dat een schuldhelpverlener aanleiding ziet om een aanvraag om schuldhelpverlening te weigeren, bijvoorbeeld omdat de aanvrager steeds in herhaling valt en dus niets

heeft geleerd van vorige schuldhulptrajecten. In die situatie oefent de schuldhulpverlener, daartoe gemandateerd door ons college, een publiekrechtelijke bevoegdheid uit. De Mededingingswet vereist echter een functionele scheiding tussen de economische activiteit van schuldhulpverlening en het nemen van een publiekrechtelijke weigeringsbeschikking. Gelet op de kennis, ervaring en het beoordelingsvermogen van de schuldhulpverlener met deze materie achten wij het onwenselijk op dit punt tot functiescheiding over te gaan.

Het algemeen belang brengt met zich mee dat op de punten integrale kostendoorberekening, gegevensgebruik en functiescheiding wordt afgeweken van de gedragsregels uit de Mededingingswet.¹

Verstrekking strooizout

De gemeente heeft als wegbeheerder de verplichting om te zorgen voor goed onderhouden wegen, ook bij wintergladheid.

In het kader van de gladheidsbestrijding zet de gemeente op diverse plekken bakken met strooizout neer. Het betreft met name locaties bij seniorenwoningen, waar in de uitrukfasen geen gemeentelijke strooiwagens komen en de handmatige gladheidsbestrijding niet direct kan worden uitgevoerd, terwijl er wel een maatschappelijk belang is gediend.

De gemeente acht het in het algemeen belang dat het strooizout verstrekt wordt. Het strooizout wordt niet direct aan specifieke burgers verstrekt, maar is een maatregel in het kader van de gladheidsbestrijding.

De gemeente roept burgers in het kader van burgerparticipatie op om mee te helpen bij de gladheidsbestrijding op de openbare wegen en paden en plaatst daarom op diverse plaatsen zoutbakken.

Strooizout wordt ook in de detailhandel verkocht. Het verstrekken van strooizout is in beginsel een economische activiteit. Als de gemeente het strooizout tegen integrale kosten zou verstrekken, zou er geen of weinig afname plaatsvinden. Dit kan tot gevaarlijke situaties leiden. De snelheid van de gladheidsbestrijding is gebaat bij verstrekking van strooizout.

Gemeentelijke begraafplaatsen

De gemeente Brummen kent drie algemene begraafplaatsen. Te weten de begraafplaats in Brummen, Eerbeek en Hall.

Voor de begraafplaatsen Brummen en Eerbeek is er een erfpachtrecht gevestigd ten behoeve van respectievelijk Numeva en Monuta voor de uitvaartcentra. Zij exploiteren de uitvaartcentra.

Het beheer en de eigendom van de begraafplaatsen ligt bij de gemeente, waarbij het beheer van de graven zelf wordt afgekocht door de rechthebbenden op de graven.

De gemeente geeft grafrechten uit. Dit is echter niet tegen de integrale kostprijs. Als de gemeente de integrale kostprijs zou doorberekenen, zou dit leiden tot een aanzienlijke stijging van de grafrechten.

De gemeente is wettelijk verplicht om te voorzien in een begraafplaats, echter de gemeente is niet verplicht om zelf de begraafplaats te beheren en/ of te exploiteren. Op de begraafplaatsen is een groot aantal graven aanwezig waar geen inkomsten meer uit gekregen worden. Deze graven zijn in het verleden uitgegeven voor onbepaalde tijd. Het terrein er omheen dient ook beheerd te worden. Bij doorberekening van de integrale kostprijs zouden ook deze beheerkosten verrekend moeten worden in de grafrechten.

Als de grafrechten stijgen, zullen financiële overwegingen een grotere rol gaan spelen bij de keuze voor crematie of begraven.

Het is in het algemeen belang dat burgers tegen redelijke tarieven hun overleden familieleden kunnen begraven en het graf voor langere tijd kunnen behouden. De keuze voor crematie of begraven hoort een persoonlijke keuze te zijn die niet voortvloeit uit financiële overwegingen.

Op de begraafplaatsen zijn veel graven aanwezig met grafrechten voor onbepaalde tijd. Van een groot deel van deze graven is de rechthebbende niet meer in leven of onbekend. Deze graven worden wel onderhouden. Er loopt momenteel een onderzoek naar de rechthebbenden van deze graven. Indien deze er niet meer zijn, dan wordt gekeken in hoeverre deze delen van de begraafplaatsen opnieuw uitgegeven kunnen worden, waardoor er weer inkomsten gegenereerd kunnen worden. Er is dan sprake van een grotere mate van kostendekkende tarieven. Op dit moment zijn kostendekkende tarieven echter niet mogelijk zonder de grafrechten te laten stijgen.

¹ Gebaseerd op voorstel aan college van Apeldoorn. Auteurs mr. B.M. Janssen/ mr. J.G. Groenendijk.